

۱- درصد تحقق تعداد احکام تبصره‌های ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۹

وضعیت اجرای تبصره‌های ماده واحده قانون بودجه - تعداد تبصره، بند و جزء	
درصد	عنوان
۲۸	رعایت احکام
۴۲	عدم رعایت تمام و یا بخشی از احکام
۱۵	عدم تحقق اهداف قانون گذار
۱۵	فاقد عملکرد

۲- تراز عملیاتی و کسری تراز

(مبالغ به میلیارد تومان)

عنوان	مصوب طبق قانون بودجه	مصوب پس از اعمال تغییرات	تحقق یافته	
			مبلغ	درصد
درآمدها	۲۸۸,۷۹۹	۲۸۸,۷۹۹	۲۷۸,۷۵۳	۹۶/۵
اعتبارات هزینه‌ای	۴۳۶,۰۳۲	۴۶۵,۰۸۸	۴۶۲,۱۰۵	۹۹/۴
تراز عملیاتی	(۱۴۷,۲۳۳)	(۱۷۶,۲۸۹)	(۱۸۳,۳۵۱)	-

۳- درآمدهای نفتی

در قراردادهای فروش صادراتی فرآورده‌های نفتی، بالغ بر ۱,۲ میلیارد دلار مغایر با شرایط بورس انرژی عرضه شده که موجب کاهش درآمدهای شرکت پخش فرآورده‌های نفتی ایران شده است.

۴- ارز ترجیحی

در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۱۰,۷ میلیارد دلار ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی اختصاص یافته است که مبلغ ۲,۳ میلیارد دلار آن به منظور واردات دارو اختصاص یافته است.

بررسی‌های انجام شده حاکی است صرفه و صلاح دولت در تعیین قیمت‌های ارزی داروهای وارداتی رعایت نشده است.

برای نمونه در واردات ۳۱ قلم دارو حاکی از اختصاص جمعاً ۲۳۵,۲۱۶,۶۸۶ یورو مازاد بر قیمت واقعی داروها به تعداد ۱۲ شرکت واردکننده است.

۵- انتشار اوراق مالی اسلامی

(مبالغ به میلیارد تومان)

سال	پیش بینی طبق برنامه ششم	پیش بینی طبق قانون بودجه	مبلغ انتشار بر اساس قانون بودجه	مبلغ انتشار بر اساس مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی	جمع مبلغ انتشار	مبلغ واگذاری
۱۳۹۹	۵۰,۰۰۰	۸۸,۰۰۰	۷۲,۷۰۰	۱۲۹,۷۶۶	۲۰۲,۴۶۶	۱۸۶,۳۴۰

انتشار مبلغ ۲۰۲،۴۶۶ میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی، حدود ۸۵٪ از کسری ترازهای عملیاتی و سرمایه‌ای در سال ۱۳۹۹ را تأمین نموده است که این موضوع منجر به انتقال کسری بودجه به سال‌های آتی و در صورت بازخرید این اوراق توسط سیستم بانکی و بانک مرکزی از طریق افزایش پایه پولی و نقدینگی منجر تورم به افزایش نرخ در سال‌های آتی می‌گردد.

۶- وضعیت وصول مالیات‌ها

(مبالغ به میلیارد تومان)

عنوان	قانون بودجه ۱۳۹۹	عملکرد بودجه ۱۳۹۹ (تفریح)	درصد تحقق	الزام برنامه ششم	درصد انحراف قانون به الزام برنامه	درصد انحراف عملکرد به الزام برنامه
درآمدهای مالیاتی و گمرکی	۲۰۴،۵۱۹	۲۰۷،۳۴۰	۱۰۱،۴	۲۵۸،۲۵۴	-۲۰،۸	-۱۹،۷

- علیرغم اینکه درآمدهای مالیاتی ۱۰۱ درصد محقق گردیده، لیکن نتایج بررسی‌ها بیانگر آن است که با توجه به تکلیف دولت مبنی بر وصول حداقل ۳۰ درصد از مطالبات مالیاتی در سال ۱۳۹۹، از مبلغ ۲۱۴ هزار میلیارد تومان مطالبات مالیاتی، صرفاً ۵٪ آن وصول و به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شده است.
- علیرغم پیش بینی مبلغ ۱،۶۰۰ میلیارد تومان درآمد از محل مالیات بر واحدهای مسکونی و انواع خودروهای سواری و وانت دوکابین، به علت عدم تصویب آیین‌نامه اجرایی مربوط، هیچ‌گونه مالیاتی از این محل دریافت نشده است.

۷- عدم وصول منابع عمومی یا درآمد شرکت‌های دولتی

بر اساس نتایج تفریح، برخی از منابع عمومی دولتی و یا درآمد شرکت‌های دولتی به موقع وصول نشده که به تبع آن اهداف مقنن نیز محقق نشده است:

- از مبلغ ۱۷۱ میلیارد تومان بدهی شرکت دخانیات ایران بابت حقوق انحصار محصولات دخانی به دولت، صرفاً ۳ درصد آن به میزان ۴/۵ میلیارد تومان واریز شده است.
- بخشی از مطالبات شرکت سهامی ارتباطات زیرساخت به مبلغ ۳۳ میلیارد تومان بابت ارائه امکانات مخابراتی و مبلغ ۳،۴۴۳،۴۲۵ یورو در خصوص قراردادهای و توافق‌نامه‌های مبادله شده با شرکت‌های طرف قرارداد، وصول نشده است.
- جمعاً مبلغ ۷۵ میلیارد تومان و ۷۹ میلیون دلار آمریکا و ۳۴ میلیون یورو و ۸ میلیون سایر ارزها (درهم امارات و ریال عمان) بدهی معوق مشتریان به صندوق ضمانت صادرات ایران وصول نشده است.

۸- عدم استفاده از ظرفیت معادن کشور

ظرفیت ذخایر معدنی شناسایی شده کشور بالغ بر ۵۳ میلیارد تن می‌باشد. در حالیکه کمتر از ۱٪ آن در حال استخراج می‌باشد. سهم تولید ناخالص داخلی کشور از بخش معدن هم کمتر از ۱ درصد می‌باشد. توجه به این بخش و در صورت افزایش ظرفیت استخراج به ۵ درصد، می‌تواند حداقل ۸۰ هزار میلیارد تومان تحت عنوان حقوق دولتی، بخشی از کسری منابع عمومی دولت را تأمین نماید.

۹- وضعیت اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها

- مبلغ ۳,۵۸۷ میلیارد تومان از منابع هدفمندی یارانه‌ها، صرف پرداخت یارانه معیشتی شده است.
- علیرغم شناسایی بیش از ۲۳ میلیون نفر یارانه نقدی سه دهک بالای درآمدی یارانه بگیر، اقدامی جهت قطع یارانه نقدی آنها انجام نشده است. لذا مبلغ ۱۲,۵۷۶ میلیارد تومان یارانه به این افراد پرداخت شده است.

۱۰- پرداخت‌های مرتبط با اشتغال

علیرغم اختصاص مبلغ ۱۰,۲۰۰ میلیارد تومان از منابع هدفمندی یارانه‌ها رای اجرای برنامه‌های ایجاد اشتغال مولد، تثبیت اشتغال موجود و اجرای سیاست‌های بازار کار، صرفاً مبلغ ۳۷۳ میلیارد تومان (معادل ۳/۷ درصد آن) بابت این پرداخت شده است.

۱۱- مشارکت عمومی، خصوصی در اجرای طرح‌های عمرانی

مطابق تبصره (۱۹)، دستگاه‌های اجرایی مکلف بوده‌اند از محل منابع بودجه کل کشور و دارایی‌های خود تمهیدات لازم را برای اجرای طرح‌های جدید، نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری از طریق مشارکت عمومی و خصوصی فراهم کنند. در سال ۱۳۹۹ صرفاً تعداد (۱۷) دستگاه اجرایی برای اجرای تعداد (۳۹) طرح یا پروژه خود اقدام به انعقاد قرارداد با بخش‌های خصوصی و تعاونی نموده‌اند.

۱۲- بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و نظام حسابداری بخش عمومی

در سال ۱۳۹۹ علیرغم تکلیف دستگاه‌های اجرایی به اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، تعداد (۲۲۵) دستگاه اجرایی نسبت به استقرار و تکمیل سیستم بهای تمام‌شده و تعداد (۱,۰۵۲) دستگاه اجرایی نسبت به راه‌اندازی سیستم یکپارچه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، اقدام نموده‌اند.

۱۳- وضعیت آیین‌نامه‌های اجرایی

مطابق بند (و) تبصره (۲۱)، آیین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز قانون بودجه بایستی حداکثر ظرف مدت سه‌ماه پس از تصویب آن تهیه گردیده و به تصویب هیأت وزیران می‌رسید؛ از تعداد (۲۴) آیین‌نامه اجرایی پیش‌بینی شده در قانون بودجه سال ۱۳۹۹، تعداد (۱۵) مورد در مهلت مقرر و هفت (۷) مورد خارج از مهلت مقرر تصویب شده است. برای دو مورد نیز آیین‌نامه اجرایی تصویب نشده که این امر سبب عدم اجرای احکام مربوط گردیده است.

۱۴- تسهیلات تکلیفی

به‌منظور حمایت از ازدواج جوانان، بانک مرکزی موظف بوده است از طریق بانک‌های عامل نسبت به پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوجها به مبلغ ۵۰ میلیون تومان با اولویت نخست اقدام کند. در سال ۱۳۹۹ از تعداد (۱,۱۰۹,۳۶۰) نفر متقاضی استفاده از تسهیلات ازدواج، به تعداد (۷۳۵,۱۱۴) نفر، معادل ۶۶٪ متقاضیان، تسهیلات ازدواج پرداخت شده است.

۱۵- جذب منابع خارجی

از مجوز ۳۰ میلیارد دلار تسهیلات فاینانس جهت تأمین مالی طرح‌های دولتی و غیردولتی علاوه بر باقی‌مانده سنوات قبل، صرفاً حدود ۵۵ میلیون یورو بابت طرح مقابله با شیوع ویروس کرونا، استفاده شده است.

۱۶- فروش سهام شرکت‌های دولتی

در سال ۱۳۹۹ سهام تعداد (۱۵) شرکت به دو روش صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) و تدریجی واگذار شده که از محل آن مبلغ ۳۱,۹۸۶ میلیارد تومان به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شده است. در حالیکه طبق قانون بودجه، مبلغ مصوب منابع حاصل از واگذاری سهام شرکت‌های دولتی، ۱۱,۵۸۷ میلیارد تومان بوده است.

۱۷- اعتبارات مقابله با کرونا

از مبلغ یک میلیارد یورو تخصیصی از محل صندوق توسعه ملی جهت مقابله با بیماری کرونا، تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۹، حدود ۸۳۰ میلیون یورو برداشت و معادل ریالی آن به میزان ۱۸,۹۹۹ میلیارد تومان به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز شده است که مبلغ ۱۶,۲۳۸ میلیارد تومان (معادل ۸۶٪) به طور مستقیم و یا غیرمستقیم به مجموعه وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پرداخت شده است و مابقی وجوه (به مبلغ ۲,۷۱۰ میلیارد تومان) به سایر دستگاه‌های اجرایی و پرداخت‌هایی نظیر بیمه بیکاری ناشی از کرونا و تأمین پابند الکترونیکی اختصاص داده شده است.

۱۸- یارانه پنهان

در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۱,۶۰۳,۰۰۰ میلیارد تومان تحت عنوان یارانه پنهان (یارانه کالاهای اساسی، پنج فرآورده نفتی و سوخت هوایی، گاز طبیعی، برق و آب) به شرح جدول زیر پرداخت و یا به حساب بدهکاری دولت منظور گردیده که حدود ۲/۵ برابر عملکرد "بودجه عمومی دولت" و ۴۶٪ "حجم نقدینگی" در سال ۱۳۹۹ است.

(مبالغ به میلیارد تومان)

عنوان	مبلغ
یارانه کالاهای اساسی	۲۰۲,۷۶۵
پنج فرآورده اصلی و سوخت هوایی	۴۰۰,۰۵۶
گاز طبیعی	۹۸۰,۳۵۹
برق	۱۲,۱۵۰
آب	۷,۸۵۰
جمع	۱,۶۰۳,۰۰۰

۱۹- هدر رفت حامل‌های انرژی در سال ۱۳۹۹

(مبالغ به میلیارد تومان)

عنوان	مقدار هدر رفت در سال ۱۳۹۹	درصد نسبت به فروش	مبلغ
برق	۳۱,۰۴۶ میلیون کیلووات ساعت	۹/۷۵٪	۲,۹۱۸
آب	۱,۶۸۰ میلیون متر مکعب	۲۵/۲٪	۲,۴۴۴
گاز	۱۷,۵۰۵ میلیون متر مکعب	۶/۵٪	۶۸,۸۹۷
گازهای سوزانده شده	۶۰ میلیون متر مکعب	-	۸۶,۷۲۴
جمع			۱۶۰,۹۸۳

۲۰- تعارض منافع

بررسی‌های انجام شده از وضعیت تعارض منافع در صدور مجوزها نشان می‌دهد در موارد متعددی اشخاص مؤثر در صدور مجوزها و شاغل در پست‌های حاکمیتی از رانت و منافع ویژه برخوردار شده‌اند. برای نمونه بررسی‌های انجام شده از داروخانه‌های سراسر کشور ملاحظه گردید از حدود ۱۳,۰۰۰ داروخانه فعال در سراسر کشور، مؤسس ۸۱۲ داروخانه از کارکنان بخش دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی بوده و مؤسس ۲۲۱ داروخانه نیز از کارمندان شاغل در پست‌های

حاکمیتی سیاست‌گذاری، صدور مجوز و نظارت بر امور دارو است. همچنین تعداد ۱۷۷ نفر از شاغلین بخش دولتی نیز به عنوان مسئول فنی در سایر داروخانه‌ها اشتغال دارند که ۶۶ نفر از آنها از پرسنل شاغل در دستگاه‌های حاکمیتی هستند. لذا ضروری است تمهیدات لازم در راستای رفع تعارض منافع در تمامی موارد صدور مجوزها، اتخاذ گردد.

۲۱- اموال دپو شده در انبارهای سازمان اموال تملیکی

بررسی‌ها نشان می‌دهد که ارزش کالاهای دپو شده در انبارهای سازمان جمع آوری اموال تملیکی تا پایان سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۶,۳۲۰ میلیارد تومان است. از عوامل مؤثر در بروز تأخیر در فروش اموال مذکور، عدم استقرار سامانه‌های الکترونیکی شامل سامانه جامع اموال تملیکی، سامانه جامع انبارها و شناسه کالا، عدم دسترسی سازمان مذکور به سامانه ارزش‌گذاری گمرک و عدم استقرار سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق کالا و ارز است.